

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות קיג.

עין משפט גזר מצוה

בז א מ"י פ"ד מהלכות
תומות הלכה ג:
ז ב ג מ"י פ"ד מהלכה ד
ועי' כ"מ:
יה ד מ"י פ"ד מהל'
אשוח הלכה ה סגג
עשין מה' טושי"ע אה"ע
סימן קמ"ט ספ"ג ה'
י"ב ה מ"י פ"ד מהל' ד
טושי"ע ספ"ג ד:
כ ו מ"י פ"ד מהל' ע
ספ"ג ד:
כ"א ז מ"י פ"ד מהל' ע
הלכה ג סגג שם
טושי"ע ספ"ג ו' וסימן
ס ספ"ג ד:
כ"ב ה מ"י פ"ד מהל'
אשוח הל' ו סגג
שם טושי"ע ספ"ג י'
בג ז מ"י פ"ד מהל' ע
טושי"ע ספ"ג ט':
כ"ד י מ"י פ"ד מהל' ע
ספ"ג ח:
כ"ה ז מ"י פ"ד מהל'
אשוח הלכה ז ג:
כ"ו ל מ"י פ"ד מהלכות
תומות הלכה ז סגג
עשין קל"ג טושי"ע יו"ד
סימן של"ג ספ"ג ז:
כ"ז ז מ"י פ"ד מהל'
אשוח הלכה ז ג:

ומאי שנה חרש לא יכולה למאן מפני חרשותה
אכל קטנה גבול יש לה וסבר מפייסנה לה כל שעתה עד שיעבור זמן
מיאונה: **ומאי שנה א** דאכלה בתרומה. אם השיאה אמה לכהן:
ומאי שנה חרש. שלא השיאה אשה בקטנותה שאין נישואיה גמורין

מיומעי ולא נסבי לה. הואיל ולעולם היא יכולה למאן מפני חרשותה
אכל קטנה גבול יש לה וסבר מפייסנה לה כל שעתה עד שיעבור זמן
מיאונה: **ומאי שנה א** דאכלה בתרומה. אם השיאה אמה לכהן:
ומאי שנה חרש. שלא השיאה אשה בקטנותה שאין נישואיה גמורין

ללא אכלה דמתן כ"ו אכלה לא
אכלה: **על החרש שהשיאה אמה**
בקטנותה שיוצאה בגט ואפי"מ משתגדיל
ואין אשה מקבל גיטה מקבלתו היא
ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא
וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי
שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:

הגהות הב"ח

- (א) רבו ב' לקימין י' לזה
מכונה מנה ופקד וכו':
- (ב) שם (מפני שרצה לזקן
בנכסיו). תלמי' וז"ל ס"א
מפני שרצה לזון
מבכסיו: (א) רש"י ד"ה
מאי שנה קטנה דאכלה:
(ד) ד"ה ועי"ה שמה
וכי' מעיני ליה. י"ב ע"י
פרק האשה דף פ"ט:
(ה) תוב' ד"ה דלמא וכו'
כיון שמעי' י"ב תוב'
פירו' שאין לפי סבתה
הי"ל ללא גורין שמה איכל'
קטן משום דבזמן מועט לא
גורין אי' כלן בקטנה לא
גורין משום זמן מועט אבל
בגיטין דף ג"ה דספ"ט
אכל קטן לא גורין משום
דלית ליה נשואין מוח'
דט"ל לנשי' דמשום ז"כ
מועט ומי גורין ע"כ
והכירו התוספות ה"ם
לפסך הא' דלא גורין
בקטנה דף א' א"ש תלם
בטרומה דלאייחא קטנה
היא כן נראה לפע"ד:

מיומעי ולא נסבי לה **ומאי** שנה קטנה
דאכלה בתרומה **ומאי** שנה חרשת דלא
אכלה בתרומה דתנן ^(א) העיד רבי יוחנן בן
גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שיוצאה
בגט ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן
^(א) שאוכלת בתרומה ואילו חרשת בלא אכלה
^(א) גיורה שמא יאכיל חרש בחרשת וליכול קטן
אוכל גבולות הוא גיורה שמא יאכיל חרש
בפקחת וחרש בפקחת נמי ליכול בתרומה
דרבנן גיורה דלמא אתי לאוכלה בתרומה
דאורייתא **ומאי** שנה קטנה דלית לה כתובה
ומאי שנה חרשת דלית לה כתובה דא"כ
מיומעי ולא נסבי לה וקטנה מנלן דאית לה
כתובה דתנן ^(ב) המזמנות הן השנייה והאילונית
אין להן כתובה אבל יוצאה בגט וקטנה
יש לה כתובה וחרשת מנלן דלית לה כתובה
דתניא ^(א) חרש ושוטה שנשאו פקחות אע"פ
שנתפקח החרש ונשתפה השוטה אין להם
עליהם כלום רצו לקיימן יש להם כתובה ^(ב)
^(א) ופקח שנשא חרשת או שוטה אפי' כתב לה
מאה מנה כתובה קיימת ^(א) מפני שרצה
לזקן בנכסיו מעמא דרצה הא לא רצה אין
לה דא"כ מיומעי ולא נסבי לה אי הכי
פקחת לחרש ליתקן לה כתובה דא"כ מיומעי
ולא מינסבי ^(א) יותר משהאיש רוצה לישא
אשה רוצה להנשא ההוא חרש דהוה
בשבבותיה דרב מלכיו אנסביה איתתא וכתב

דלמא אתי לאוכלה בתרומה
דאורייתא. אבל קטנה
דלא אכלה אלא בתרומה דרבנן
כדאמר בהאשה רבה (לעיל דף ט.
וה) לא גזרו אטו דאורייתא ^(א) כיון
שמגיע לכלל גדלות:

דאם כן מיומעי ולא נסבי לה.
ואי משום שלא תהא קלה
צעייני להוציאה לא חשו חכמים לקי'
מאן חכמים ^(א) מייעבד הכי. דוקא
במטלטלי תנן בהניקין
(גיטין דף נ"ט). חרש רומז וגרמז אבל
במקרקעי לא ומה ששיעזב בכתובה
מקרקעי משום שהיה לו אפטרופוס
וגם זכין לאדם שלא צפיו. ר"י:
יתמה

לה ארבע מאה זוזי מנכסיה אמר רבא מאן חכים כרב מלכיו דגברא רבה הוא
קסבר אילו רצה שפחה לשמשו מי לא זבנינן ליה כ"ש הכא דאיכא תרתי אמר
רב חייא בר אשי אמר שמואל אשת חרש אין חיבין עליה אשם תלוי לימא
מסייע ליה ^(א) חמושה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה ואלו הן חרש
שוטה וקטן והתורם את שאינו שלו ועובד כוכבים שתרם של ישראל אפילו
ברשות ישראל אין תרומתו תרומה הוא דאמר כרבי אלעזר דתניא ^(א) ר' יצחק
אומר משום רבי אלעזר תרומת חרש לא תצא לחולין מפני שהוא ספק אי
סבירא ^(א) כרבי אלעזר אשם תלוי נמי ליחייב ^(א) בעינין חתיכה משתי חתיכות וכו'
בעי רבי אלעזר חתיכה משתי חתיכות והתניא רבי אלעזר אומר ^(א) כוי חיבין על
חלבו אשם תלוי שמואל סבר כ"ר אלעזר בחדא יפליג עליה בחדא ואיכא
דאמרי אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל אשת חרש חיבין עליה אשם תלוי
מיתיבי חמושה לא יתרומו סבר לה כרבי אלעזר בעא רב אשי מ"ט דר' אלעזר
מיפשט פשיטא לי' דחרש דעתא קלישתא הוא ומיהו במספקא לי' אי דעתא צילותא
אי

על החרשת שהשיאה
אביה. יצאה בגט ואפי"מ
משתגדיל ואין אשה מקבלתו היא
ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא
וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי
שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:
ועל קטנה כהן וישראל יתומה הנישאת
ע"פ אמה שאוכלת בתרומה אע"פ
שאין נישואיה נישואין גמורים אכלה
בתרומה דרבנן כן אוקימנא בהאשה
רבה (לעיל דף ט. ו). ואילו חרש לא
אכלה. מדשקבה לחרשת דקעסיק
בה ואפי' נקטו קטנה ולא קמי ועל
החרשת שנישאת מעממה שאוכלת
בתרומה: גיורה שמא יאכיל חרש
בחרשת. והאי לאו שטיוח מעליה
הוא מה לא פקח בחרשת מה לי
חרש בחרשת שניהן אינן נשואין ואם
זו מותרת אף זו מותרת שהרי כד
הימר שלהן אינו אלא משום דלאו בני
עובדין נינהו והוון קטן אוכל גבולות
אלא כולה משום גיורה שמא יאכיל
חרש בפקחת הוא דאיכא עליה חיוב
מיתה כדאמרי' במספקא דמילתא
ולהכי נקט ברישא שמא יאכיל חרש
בחרשת ולא נקט שמא יאכיל חרש
בפקחת משום דחרש בפקחת לא
מיתלק בפקח בחרשת אבל חרשת
אשם חרש מיתלפא בחרשת אשם
פקח והדר מיתלק חרש צעל פקחת
בחרש צעל חרשת אבל קטנה לגדול
יולאה למיגור משום גדולה לקטן דלין
לקטן נישואין: וליכול אפי' חרש
בפקחת בתרומה דרבנן הא אית לה
נשואין מדרבנן: **ומ"ט** כ"ו'. לקמן
צ"ע תרייהו מנה לן דהא אית לה
והא לית לה: **מיומעי** ולא נסבי לה.
אכל בקטנה לא מיומעי דליתא לכלל
דיעה: **ממחנת**. לית לה כחוזה דהא
בעל כחוזה נפקא: **שנייה**. מ"ט: ^(א) לין לה
כתובה. דרבנן קנסיה כדאמר ביש
מותרות (לעיל דף ט' פ. א): ^(א) איינוני. משום
דמקח טעות הוא: ^(א) אכל יוצאה בגט
כ"ו'. מדיוקא דמתני' דקמי' ממשאנת
שמעין מיה טעמא משום דבעל
כחוזה נפקא הא הוציאה אית לה
אלמא יש כתובה לקטנה: אין להן

עליהם כלום. אלא להם דעת ואין תנאו
יותר ממה שהאיש רוצה לישא חרשה רוצה להנשא: שרופא לזון בנכסיו. ואע"פ שלא (נשא) תקנו לה חכמים כתובה הרי הוא כתב לה הואיל ורוצה להפקיד ולהיות נוזק מנכסיו תנאו קיים: הא לא רצה. דלא כתב לה אין לה מתקנת חכמים: א"כ. דבעי למיתב לה כתובה מיומעי ולא נסבי לה: אין חיבין עליה אשם תלוי. דינמא ספק אשם תלוי. ואלו כרו צעל הכותב דלית נפקא לן (קדושין דף מא'): מחלסם גם אתם (במעדן וכו') לרבות שזוהם הלך מה אתם לדעתכם אף שזוהם לדעתכם: ועוד כוכבים שפרס את של ישראל אפי' ברשות בעלים אינה תרומה. דבעינן מה אתם בני ברית אף שזוהם בני ברית. וקמי' מיהא חרש אין תרומתו תרומה ומותרת לור ואי ספק הוא תרומה ויחזור ויתרום (א) מיניה ליה: הוא דאמר כ"ר אלעזר. כלומר מהא לא מסיייעה דגבי תרומה ק"ל לפשוטא כ"ר אלעזר דשקף הוא וגבי אשם תלוי שמייהי דאשם תלוי דגבי אשם תלוי כתיב אחת מכל מנות ה' (ויקרא ה) ויקרינן מנאות דמשמע חדא ממרתיה שיש הימר ואיסור לפניו כגון אשמו ואל' עמו צבית וסבור אין שם אלא אשמו ובה על האחת ולצדק נמלאו שמהן ולא ידע על אי זו צד וכן חלב ושומן לפניו וסבר שמהן שומן ואכל אחת מהן ולסוף נודע לו שהאחת חלב ולא ידע על אי זו צד דאי ידע מייתיה טחאתי) נקבה וכל דהו אפי' בת דנקא והשתא דלא ידע מיזא אשם וכו' בכסף שקלים אבל הכא שהפקח תלוי בחתיכה אחת ספק איסור ספק הימר לא מייתיה אשם תלוי: כוי חיבין על חבוזו אשם תלוי. והא הכא כל הכסף תלוי בה: מ"ט דר"א. באשם חרש: קלישתא. דקה. כלומר דעמו מועטת שאין ממודד להצין כשאר בני אדם ומיהו מספקא ליה אי דעתא צילותא היא אותה קת' הדעת שיש לו אם כלולה היא וצמח שהיא נותן דעמו ועושה דבר ודאי כוונתו כוונה אז

מוסר רש"י

על החרשת שהשיאה
אביה. יצאה בגט ואפי"מ
משתגדיל ואין אשה מקבלתו היא
ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא
וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי
שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:
על החרשת שהשיאה אביה. יצאה בגט ואפי"מ משתגדיל ואין אשה מקבלתו היא ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:
על החרשת שהשיאה אביה. יצאה בגט ואפי"מ משתגדיל ואין אשה מקבלתו היא ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:
על החרשת שהשיאה אביה. יצאה בגט ואפי"מ משתגדיל ואין אשה מקבלתו היא ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:
על החרשת שהשיאה אביה. יצאה בגט ואפי"מ משתגדיל ואין אשה מקבלתו היא ויולאה ואע"ג דקידושה גמורין הוא וגירושה בלא דעתה היא גיטא לפי שהאשה יוצאת לגונה ושלא לרונה:

לא תצא לחולין. והוא תרומה להסיר לזרם ויחזור ויתרום הפקח אחרת. מפני שרוא ספק. אי דעת כלולה היא לו לא ^(א). כוי. ספק בטמה ספק מיה. חיבין על חלבו אשם תלוי. אף על גב דליכא חתיכה אחת משתי חתיכות. אם אכל חלבו כשגג קסבר מיה הוא ^(א) (כריתות י"ז).